

ЦАП П.В., здобувач вищої освіти
 Науковий керівник - **БУРКОВСЬКА А.І.**,
 асистент кафедри менеджменту та маркетингу
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ В УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Створення сприятливого і передбачуваного економічного середовища для розвитку суб'єктів господарювання є невід'ємною складовою соціально-економічного розвитку України, пріоритетною функцією органів державного управління, реалізація якої необхідна для демократизації суспільства, формування безпечного конкурентного середовища. Зазначимо, що наростання кризових явищ, посилення невизначеності та динамічності економічної ситуації вимагають від держави розробки науково-обґрунтованої політики у сфері безпеки, а також пошуку ефективних заходів для забезпечення безпеки діяльності суб'єктів національної економіки [1, с. 17].

Рівень економічної безпеки характеризує здатність суб'єктів господарювання протистояти її загрозам або усунути шкоду від негативних впливів на різні аспекти безпеки. У цьому випадку під загрозою економічної безпеки розуміють потенційні або реальні дії фізичних або юридичних осіб, які порушують стан захищеності суб'єкта підприємницької діяльності і здатні призвести до припинення його діяльності або до фінансових та фізичних втрат.

Основними причинами виникнення загроз економічній безпеці можуть бути: недостатня адаптація окремих суб'єктів господарювання до постійно змінних умов ринку; загальна неплатоспроможність суб'єктів господарювання; зростаюча злочинність; споживчий менталітет значної кількості громадян; низький рівень трудової дисципліни та відповідальності працівників; недостатнє правове регулювання певних видів діяльності; низький професійний рівень частки керівного складу та працівників [2, с. 24].

Варто зазначити, що найбільш поширені загрози – це за місцем виникнення, їх розрізняють на внутрішні та зовнішні. До внутрішніх загроз господарюючих суб'єктів відносять слабку організацію системи управління персоналом; неефективну систему мотивації; помилки у плануванні персоналу; зниження кількості раціоналізаторських пропозицій та ініціатив. Крім того, внутрішні загрози можуть утворюватися від використання недосконалих, неефективних технологій виробництва або інформаційного забезпечення. До зовнішніх небезпек належать: кращі умови мотивації у конкурентів; переманювання персоналу; тиск на співробітників; ззовні зміни у зовнішньому економічному середовищі; попадання співробітників у різні за видом залежності; інфляційні процеси. Також у сучасних економічних умовах найбільшу загрозу для підприємства становлять конкуренти та контрагенти, недоліки правової та економічної політики держави, а також шпигунство у сфері комп'ютерних технологій. Особливий вид загроз для діяльності суб'єктів господарювання в умовах міжнародної інтеграції може утворюватися через

певну політичну ситуацію як у країні, так і в окремих її областях. Розбалансованість у діяльності органів влади, негативні наслідки реформації економіки, корупції, загострення кримінально ситуації, обмеження демократичних досягнень суспільства можуть створювати ситуації тривалого або навіть постійного збільшення ризику в діяльності суб'єктів господарювання, обумовлювати агресивну поведінку до них зі сторони клієнтів, недовіра населення.

Важливо виділити і таку загрозу для економічної безпеки суб'єктів господарювання як недобросовісну конкуренцію. До її основних видів відносять: неправомірне використання ділової репутації суб'єкта господарювання (неправомірне використання чужих позначень, рекламних матеріалів, упаковки); створення перешкод суб'єктам господарювання в процесі конкуренції та досягнення неправомірних переваг у конкуренції (дискредитація суб'єкта господарювання, нав'язування споживачам примусового асортименту товарів, робіт, послуг, агітація до бойкоту і дискримінація покупця (замовника), до розірвання договору з конкурентом, підкуп постачальника або покупця); неправомірний збір, розголошення та використання комерційної таємниці [3, с. 35].

Однією з найбільш розповсюджених загроз є шахрайство. Воно може проявлятися як у наданні хибних відомостей, приховування обставин і фактів, здійснення фіктивного підприємництва, фальсифікація товарів та послуг [4, с. 25].

1255

Таким чином, для захисту економічних інтересів підприємства необхідне використання принципово нових служб безпеки, основною метою яких має бути захист економічних інтересів від протиправних дій з метою забезпечення ефективності виробничо-господарської діяльності. Діяльність нової структури має ґрунтуватися на превентивній (попереджувальній) моделі, але якщо вплив загрози неможливо попередити, тоді слід мінімізувати заподіяні збитки за допомогою моделі активного реагування.

До числа основних задач системи економічної безпеки суб'єктів господарювання відносять: своєчасне виявлення можливих загроз за допомогою збору, аналізу, оцінки даних і прогнозування розвитку подій; отримання необхідної інформації о партнерах, конкурентах, споживачах, майбутніх робітників; захист законних прав й інтересів суб'єктів господарювання та їх робітників; забезпечення захисту матеріальних цінностей та відомостей, що складають комерційну таємницю; контроль за ефективністю функціонування системи безпеки й удосконалення її елементів [5, с. 96].

Отже, з метою уникнення загроз на рівні суб'єктів національної економіки в систему комплексної безпеки варто включати основні функціональні складові безпеки: фінансово-економічну, інтелектуально-кадрову, техніко-технологічну, правову, інформаційну, екологічну, силову. Важливо розуміти, що забезпечення економічної безпеки є результативним показником ефективності міжнародної економічної інтеграції, оскільки дає якісно-кількісну характеристику інтеграційних можливостей економічної системи. Безпека суб'єктів господарювання досягається шляхом проведення

ефективної політики в області забезпечення безпеки, системою засобів правового, організаційного і технічного характеру, з метою протидії загрозам діяльності та інтересам суб'єктів господарювання на сонові принципів законності, адекватного сприйняття й оцінки ситуації, швидкості реагування, комплексності.

Список використаних джерел:

1. Зайцева І.Ю. Чи є економіка України гарантом економічної безпеки підприємств. *Бізнес і безпека*. 2014. №1. С. 15-17.
2. Зубко М. І. Економічна безпека суб'єктів підприємництва: учбовий посібник. 2012. 226 с.
3. Ткачук Т. Конкретизація напрямків і функцій діяльності служби безпеки суб'єктів господарської діяльності. *Бізнес і безпека*. №2. С. 33-40.
4. Жихов Е.Б., Куценко Т.М. Економічна безпека: учбовий посібник. 2013. 25 с.
5. Пашнюк Л. Ризики економічної безпеки підприємства і засоби їх нейтралізації. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. №10(151). С. 93-96.